

Åbningstale

v. Elsebeth Gerner Nielsen

Rektor, Designskolen Kolding

Det er en ære at få lov at holde åbningstale i anledning af, at forarbejderne til Claus Ørntoft´s værk "Tre løver og Ni hjerter" til Marselisborg Slotsbark nu kan ses her på Skagen Odde Naturcenter. Dette værk – disse løver, som blev foræret til dronningen i anledningen af Hendes Majestæts 40 års regentjubilæum og afsløret 26. oktober 2012 af dronningen selv.

For mig har det været et stort privilegium at få mulighed for at følge Claus Ørntofts arbejde med løverne fra skitser på papir til stadig større prototyper, først i ler, så en negativ form i gips og endelig en positiv form i glasfiber i målestoksforholdet en til en – som dannede udgangspunkt for hugningen af de rigtige løver i granit. Det er den arbejdsproces, som udstillingen her giver et indblik i. En arbejdsproces, som samtidig giver et indtryk af Claus Ørntoft´s univers.

Mere end fire årsværk har det taget at lave de ni hjerter i svensk rød granit og de tre løver i blålig kinesisk granit. For Claus Ørntoft har skabelsen været en kraftanstrengelse mentalt, fysisk, økonomisk og kunstnerisk. Og et tankevækkende eksempel på, hvad det koster at være kunstner. Hvad det koster, når man er grebet af en kunstnerisk idé - som bare MÅ gennemføres.

Det er et stort held for et samfund, at der er mennesker, som er parat til at sætte sig selv på spil til fordel for skabelsen af noget, vi ikke vidste, var muligt – men som - når det er der - er svært at forestille sig at være foruden. Og som kan stå så tæt på evig tid som man kan komme.

Nogle timer efter den officielle åbning i Aarhus stod jeg og så ned på løverne, hvor en kondiløber netop var stoppet op og stod og kiggede forbavset på det nye værk. Helt spontant gik han over og omfavnede den oprejste løve. Det så faktisk ud som om han kyssede den. Kærlighed ved første blik. Men hvorfor?

Fordi løverne skaber et nyt rum i parken. Et analogt sted, hvor man kan stoppe op, sætte sig ned eller lege mellem dyrene og sammen med dem. Løverne er tilgængelige. De står direkte på græsset og ikke på en sokkel. Selv om de tilsammen

vejer mange tons opleves de legende lette. Uvilkårligt tænker man: Jamen vælter de ikke? Og nej de vælter ikke, men kunstneren har måske syntes, at det var sjovt at forføre tilskuerne i form af et optisk bedrag, som et øjeblik får os til at blive lidt bange. Løver skal man ikke spørge med – heller ikke dem i granit - og netop derfor er løven da også blevet brugt som symbol på magt og beherskelse overalt i verden og i alle tidsepoker.

Claus Ørntofts inspiration er Rigsvåbenet med dets tre løver og ni hjerter/søblade. Hans idé er i al sin enkelhed at slippe løverne fri. Det er sket før. I 1819 hoppede den norske løve f.eks. ud af Rigsvåbenet og løb hjem til Norge. Her i det 21. århundrede får de øvrige løver nu mulighed for at hoppe ud og lege frit. Det passer godt til en tidsalder, hvor det er klogt at bruge det nationale som afsæt til dialog med hele verden snarere end som værdier, vi krampagtigt forsvarer.

Hvor løverne i Rigsvåbenet ser ret frygtindgydende ud, er dronningens løver først og fremmest tilgængelige løver. Løver, der leger og jager hinanden. Ned gennem parken og ud i den vide verden. De sidder ikke og venter på, at verden kommer til dem, så de kan angribe og forsvare. Nej de løber selv verden stolte og nysgerrige i møde. Og er det netop ikke sådan, at det er klogt for Danmark at møde resten af verden? Byde den op til leg, så vi sammen med andre nationer og kulturer kan udvikle endnu mere civilisation og fredelig sameksistens.

Jeg tillader mig at fortolke det således, at Claus Ørntofts løver er på samme mentale frekvens som Istedløven, der i 2011 vendte tilbage til Flensborgs Gamle Kirkegård, hvor den oprindeligt stod som nationalt dansk symbol til minde om slaget på Isted Hede. Efter nederlaget i 1864 blev den som krigsbytte ført til Berlin, hvor den blev opstillet ved det preussiske kadetakademi. En korrespondent for Politikken sikrede efter afslutningen af anden verdenskrig, at Istedløven blev ført til København, hvor den kom til at stå uden for Tøjhusmuseet. At Tyskland og Danmark har kunnet blive enige om at føre et dansk nationalsymbol tilbage til Tyskland lover godt for fred og udvikling i vor tid. Det samme gør de legende løver i Marselisborg Slotspark. De er frie løver i deres egen ret.

Og som dronningen sagde i sin takketale: De tre løver i gavlen på Marselisborg Slot er nok rigtig misundelige over, at de ikke kan komme ned på græsset og lege med de nye løver, men må sidde helt stille.

Claus Ørntoft har skabt et stort kunstværk, som kan stå til evig tid. Bare at kunne sige det om noget i en digital og flygtig tid føles befriende.

Hermed erklærer jeg udstillingen for åben. Og jeg er sikker på, at man er velkommen til at kysse skulpturerne.